

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Häädemeeste Eakate Kodu
eakatekodu@haademeeste.ee
Lasteaia tn 1, Häädemeeste alevik,
Häädemeeste vald,
Pärnu maakond

JÄRELEVALVE AKT

09.09.2024 nr 5.1-3/23459-4

I. ÜLDSÄTTED

1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seadus § 157 lõige 3.

1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti Häädemeeste Vallavalitsuse hallatavas Häädemeeste Eakate Kodus (registrikood 75036228) väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse (ÜHteenus) osutamise vastavust SHSis ja sotsiaalkaitseministri 19.06.2023 määruses nr 36 "Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele" (määrus nr 36) sätestatud nõuetele ning majandustegevuse nõuete täitmist tulenevalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 30 lõikest 2.

1.3. Järelevalve teostamise koht: Lasteaia tn 1, Häädemeeste alevik, Häädemeeste vald, Pärnu maakond.

1.4. Paikvaatluse aeg: 08.08.2024.

1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) õiguse ja järelevalve osakonna juhtivspetsialist Svetlana Kubpart ning peaspetsialistid Inna Tamm ja Kadri Plato (järelevalvemeeskonna juht).

1.6. Järelevalvetoimingute juures osales Häädemeeste Eakate Kodu majandusjuhataja Katrin Mitt.

1.7. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: päringud majandustegevuse (MTR) ja töötamise registris (TÖR), paikvaatlus, dokumentide analüüs, e-kirjavahetus, vestlused teenusesaajate ja nende lähedastega ning töötajatega.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

Sotsiaalkindlustusamet tuvastas, et Häädemeeste Eakate Kodu (Hooldekodu) ei olnud täitnud järgmisi nõudeid:

2.1. MSÜS § 30 lõige 2, mille kohaselt on ettevõtja kohustatud tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest teatama tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

02.08.2024 MTR andmetel töötas Hooldekodus kaheksa hooldustöötajat, kellest ühega (E. O.) oli töösuhe lõppenud 2022. aastal. 13.08.2024 järelevalvele esitatud dokumentidest (töötajate nimekiri) selgus, et Hooldekodus töötab kokku 19 hooldustöötajat, kellest 12 hooldustöötaja vastavust SHSis sätestatud nõuetele ei olnud võimalik kontrollida.

Hooldekodu korrastas järelevalvemenetluse ajal MTRis andmeid ning 05.09.2024 seisuga on rikkumine kõrvaldatud.

2.2. SHS § 153 punktide 3 ja 4 alusel peab teenuse osutamise koht vastama rahvatervise seaduse alusel kehtestatud tervisekaitsenõuetele ja tuleohutusnõuetele.

Järelevalve menetluse algatamisel oli Hooldekodu tegevusloal nr SÜH000137 Päästeameti ja Terviseameti 2019. aasta hinnangud, mille kohaselt kehtis Päästeameti hinnang tuleohutusnõuetele vastavuse kohta kuni 31.03.2020. Terviseameti hinnangu kohaselt oli maksimaalne kohtade arv ÜHteenusel 36. Hooldekodu tegevusloal oli maksimaalne isikute arv 72, ületades Terviseameti lubatud kohtade arvu. Samuti puudus Päästeameti hinnang tuleohutusnõuetele alates 01.04.2020.

Hooldekodu kõrvaldas järelevalvemenetluse ajal rikkumise. MTRi on lisatud kehtivad Päästeameti ja Terviseameti tõendid, mis kinnitavad, et teenuse osutamise koht vastab tervisekaits- ja tuleohutus nõuetele ning maksimaalne kohtade arv on 69.

Võttes arvesse, et Hooldekodu kõrvaldas järelevalvemenetluse ajal rikkumised, lõpetab SKA järelevalvemenetluse.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

SKA algatas 02.08.2024 järelevalvemenetluse ja teostas paikvaatluse Hooldekodus 08.08.2024. Järelevalvemenetluses oli seatud fookus üldtunnustatud kvaliteedipõhimõtete ([SHS § 3 lõige 2](#)) järgimisest isikukesksuse, isiku õiguste kaitse (turvalisus) ja kaasamise rakendamisele.

3.1. Majandustegevusnõuete täitmine

Hooldekodu ei täitnud MSÜS §s 29 sätestatud ettevõtja hoolsuskohustust ning ei olnud tulenevalt [MSÜS § 30 lõikest 2](#) teatanud majandustegevusega seotud asjaolude muutumisest (töölepingu sõlmimisest või töölepingu lõppemisest) hiljemalt viie tööpäeva jooksul. Järelevalvemenetluse algatamisel (02.08.2024) töötas MTRi andmetel Hooldekodus kaheksa hooldustöötajat, kellest ühega (E. O.) oli töösuhe lõppenud 13.12.2022 a. (TÖR andmetel). Hooldekodu esitas 13.08.2024 järelevalvemenetluseks vajaminevad dokumendid (nt hooldustöötajate nimekiri, tööajatabelid perioodil juuni- august), millest nähtus, et Hooldekodus töötab kokku 19 hooldustöötajat. 12 hooldustöötaja vastavust SHSis kehtestatud nõuetele ei olnud SKAI võimalik kontrollida (vt punkt 2.1.). Hooldekodu kõrvaldas järelevalvemenetluse ajal rikkumise.

3.2. SHSis ja määruses nr 36 sätestatud nõuete täitmine

3.2.1. [SHS § 20 lõiked 1-3](#) kohustavad teenuseosutajat tagama teenusesaajatele turvalise keskkonna ja toimetuleku, majutamise ja toitlustamise ning abivajadusest lähtuvad hooldus- ja muud toetavad toimingud, mis on määratud hooldusplaanis.

Häädemeeste Eakate Hooldekodu on Häädemeeste valla hallatav asutus, kus tagatud on SHS § 20 lõigete 1-3 täitmine. Hooldekodu [kodulehel](#) on põhjalik teave ÜHteenuse osutamisest (teenuse sisu, hinnakiri, Hooldekodu väärtused jm) ja lisateenuste võimalustest nii ÜHteenuse saajatele (pediküür, maniküür, juuksur, massaaž, transporditeenus) kui ka Häädemeeste valla elanikele (eakate päevahoiuteenus, duši kasutamine, pesupesemine). Hooldekodu rajamisel on arvestatud teenusesaajate mitmekülgsete vajadustega turvalise keskkonna loomisel. Majas on lift, koridorides käsipuud, toimib töötajate väljakutse süsteem (häirenupp teenusesaaja voodi juures ja nutiseade randmel), üldaladel on videovalve.

Teenusesaajatel on võimalus elada ühe- või kahekohalistes tubades, kus on kaasaegne ja kodune sisustus. Üldalal on mitmeid puhkenurkasid ja võimaldatud on teenusesaajate vajadustele vastavaid sisustuselemente (nt võimlemisredel, raamatud). Hooldekodu on panustanud dementsusesõbraliku keskkonna loomisse (orientatsiooni tabel, märgistused tubade ustel ja üldkasutatavates ruumides, peenmotoorika vahendid jm). Õueala on piiratud aiaga ning maastik on kaunilt kujundatud. Õuealal on avar terrass ja mitmed istumisnurgad (lehtla) ning teenusesaajatel on võimalik jälgida kanade ja küülikute pidamist (kaks aedikut loomade hoidmiseks). Hooldekodu köögis valmistatakse teenusesaajatele toitu kolm korda päevas, lisaks

võimaldatakse kahte vahepala. Teenusesaajatele on koostatud hooldusplaanid, mis lähtuvad teenusesaajate individuaalsest abivajadusest ning muudest tegevustest (vabaaja tegevused, terviseseisundiga seotud tegevused), et tagada teenusesaajate heaolu. Hooldekodus on väljatöötatud mitmeid juhiseid töökorralduseks (nt töökorralduse reeglid, ohutusjuhend töötajale, ohuolukorras käitumine ning Hea tava), mille üldiseks eesmärgiks on kvaliteedipõhimõtetest lähtuva ÜHteenuse osutamine, sh organisatsiooni hea töökorraldus ja kvaliteetne juhtimine.

Paikvaatluse päeval oli tööl viis hooldustöötajat, kohal oli meditsiiniõde ja kaks tegevusjuhendajat ning majandusjuhataja (lisaks muud abitöötajad). ÜHteenuse saajaid oli 08.08.2024 seisuga kokku 69.

3.2.2. SHS § 20 lõike 4 alusel on sotsiaalkaitseminister kehtestanud täpsustatud nõuded väljaspool kodu osutatavale üldhooldusteenusele (määrus nr 36).

Määrus nr 36 § 2 sätestab nõuded teenuse sisule, kus määratletud on hooldustoimingud (isikuhooldustoimingud, terviseseisundiga seotud toimingud ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsusega seotud toimingud), mida tuleb teenusesaajatele osutada. Hooldustoimingute teostamisel tuleb tagada teenusesaajate privaatsus, nende tahte ja võimekuse arvestamine. Hooldekodul on selgitamiskohustus ja teenusesaajate lähedaste viivitamata teavitamiskohustus. Hooldekodul tuleb võimaldada lähedastel tutvumist teenusesaaja hooldusplaaniga.

Hooldekodu on lähtunud ÜHteenuse osutamisel määruse nr 36 § 2 nõuetest. Teenusesaajatele on koostatud hooldusplaanid lähtudes nende abivajadusest. Hooldusplaanid sisaldavad isikuhooldustoiminguid, terviseseisundiga seotud toiminguid ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguid. Teenusesaajate lähedastega vestlustest selgus, et nad on teadlikud teenusesaaja hooldusplaanist. Hooldekodus on privaatsus tagatud, hooldustöötajad kasutavad hooldustoimingute tegemisel kahekohalistes tubades sirme (vestlused hooldustöötajatega, juhataja, teenusesaajate ja lähedastega). Hooldustöötajate sõnul on selgitustöö hooldustoimingute tegemisel tavapärane tegevus, kus arvesse võetakse teenusesaaja tahet ja võimekust ning vajadusel ka motiveeritakse hooldustoimingutes osalema. Hooldekodu juhatajaga vestlusest selgus, et tegevusjuhendajad innustavad teenusesaajaid päevategevustes osalema. Kui teenusesaaja seisundis (tervise- või muu hooldustöö olukord) on ilmnunud oluline muutus, siis Hooldekodul on korraldatud teenusesaaja lähedase viivitamatu teavitamine. Hooldustöötajatel tuleb muutusest teada anda kas meditsiiniõdele või hooldusjuhile, kes lähedastele jagab teavet samal päeval või hiljemalt järgmisel päeval. Kui teenusesaaja vajab kiirabi, siis tuleb hooldustöötajatel peale kiirabiteenus osutamist sellest lähedast teavitada ühe tunni jooksul.

Määruse nr 36 § 2 lõikes 5 on loetletud isikuhooldustoimingud, milles tuleb ÜHteenuse saajat abistada ja juhendada. Hooldekodu köögis on olemas teave, millist toitu tuleb teenusesaajatele pakkuda (dieet, püreetoit, laktoositalumatus, teenusesaaja isiklik soov toitude osas). Nädalamenüü ja toidukordade ajad on leitavad infotahviltelt. Enamik teenusesaajatest sööb söögisaalis (söötmist vajas kuus teenusesaajat). Teenusesaajate hinnangul on toidud maitsvad ja portsjonid piisavad. Hooldustöötajad täidavad isikupõhist töölehte, kus tuleb märkida kas teenusesaaja söi kõik toidu ära või söi pool toidust või ei söönud üldse. Kõigil teenusesaajatel on olemas veega täidetud joogitopsid või joogipudelid. Hooldustöötajad tuletavad vedeliku tarbimist meelde dementsusega inimestele ja pakuvad juua (kahe tunni järel) voodikesksetele teenusesaajatele. Hooldekodus on korraldatud teenusesaajate riide pesemine ja jalanõude korrashoid. Teenusesaajad saavad kanda isiklikke riideid ja jalanõusid. Abi riietumisel on hooldustöötajate poolt tagatud. Korraldatud on teenusesaajatele abi liikumisel ja asendivahetustel ning abivahendite kasutamisel (olemas on liikumisabivahendid ja hooldustööks vajalikud abivahendid). Voodikesksetel teenusesaajatel on olemas õhkmadrats, asendivahetust teostatakse kahe tunni möödudes, vajadusel abistatakse teenusesaajaid istuvasse asendisse tõusmisel ja abivahendiga liikumisel. Suuhügieenitoimingutes vajavad teenusesaajad pidevat meeldetuletust ja juhendamist, vajadusel teostavad hooldustöötajad proteeside puhastamist. Mähkmeid vahetatakse üldjuhul kolm korda päevas, vajadusel sagedamini. Tubades on olemas potitoolid. Üle keha pesemine toimub vähemalt üks kord nädalas ja siis vahetatakse ka teenusesaaja riided ja voodipesu ning korrastatakse küüned ning meestel teostatakse habemehooldus. Teenusesaajatele võimaldatakse lisatasu eest manikööri, pedikööri ja juuksuriteenust. Sotsiaaltransporditeenus või lähedaste transpordiabi tagab juurdepääsu

avalikele teenustele. Hooldustöötajad omavad teavet, kuidas toetada lähedasi või teenusesaajaid surma ja leinaga toimetulekul (koostatud juhend). Lisaks on Hooldekodul koostatud teenusesaajatele ja nende lähedastele infovoldik, mis selgitab muutuste toimumist elu lõppemisel.

Terviseseisundiga seotud toimingud (määrus nr 36 § 2 lõige 6) on Hooldekodus korraldatud. Meditsiiniõde töötab E-R kella 8.00-16.00 ning vajadusel annab muul ajal nõu telefonitsi. Meditsiiniõde järgib teenusesaajate raviskeeme, jagab ravimid pinalitesse, teostab õendusprotseduure, jälgib teenusesaajate üldseisundit ja teeb koostööd teenusesaaja perearstiga, kes vajadusel teostab ka koduviisi Hooldekodusse. Meditsiiniõde jagab teavet hooldustöötajatele (vihik ja infotahvel), milliseid toiminguid on hooldustöö käigus vajalik täiendavalt teostada (nt käsimüügiravimite andmine, silmatilkade panemine, plaastrite vahetus jms).

Hooldekodus on mitmekülgsest korraldatud teenusesaajatele füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsusega seotud toimingud (määrus nr 36 § 2 lõige 7). Hooldekodus töötavad kaks tegevusjuhendajat, kes sisustavad teenusesaajate vaba aega mõtestatud ja huvidest lähtuvate tegevustega. Teenusesaajad vestlustes tõid kohe esile, et siin Hooldekodus on tegevused. Teenusesaajad saavad osaleda käsitöö ja lauluringis, võimlemise ja tantsuringis ja väljasõitudel. Võimalus on viibida kaunis aias ning vaadelda väikeloomi/linde. Tegevusjuhendajad viivad õuealale istuma ka voodikesksemaid teenusesaajaid. Vajadusel hooldustöötajad abistavad teenusesaajaid, kes soovivad suhelda oma lähedastega telefoni või veebi teel. Paikvaatluse päeval osales umbes 10 teenusesaajat väljasõidul Meremuuseumis.

3.2.3. SHS § 21 sätestab hooldusplaani koostamise kohustuse ja hooldusplaani sisu.

Hooldekodu on koostanud hooldusplaani tähtaegselt (30 päeva jooksul alates teenusesaaja ÜHteenusele asumisest). Hooldekodu selgitas, et hooldusplaani koostamise protsess algab inimese teenusele tulemise kuupäevast, mil hinnatakse teenusesaaja hooldusvajadus (hooldusvajaduse tasemed I-IV) koostöös teenusesaaja ja/või tema kontaktisikuga. Hooldusplaani koostamisel osalevad Hooldekodu juhataja, hooldusjuht, meditsiiniõde ja tegevusjuhendaja. Meditsiiniõde ja tegevusjuhendaja koostavad hooldusplaani lisa, kus on põhjalikult kajastatud teenusesaajale vajaminevad õendus- ja aktiveerivad tegevused. Hooldusplaani sisaldavad teenuse osutamise individuaalseid eesmärgid, tegevusi ja nende sagedust ning hinnangut tegevuste elluviimise kohta. Hooldekodu vaatab üle teenusesaaja tegevus- ja osalusvõimet vähemalt üks kord poolaastas ning vajadusel sagedamini (oluliste muutuste ilmnemisel). Vestlustest selgus, et teenusesaajad ja nende lähedased on teadlikud hooldusplaani.

Hooldekodu on lähtunud hooldusplaanide koostamisel SHS § 21 nõuetest ning hooldusplaani on koostatud isikukeskselt lähtudes kaasamise ja turvalisuse põhimõtetest.

3.2.4. SHS § 22 sätestab nõuded üldhooldusteenuse osutajale

ÜHteenuse osutamise tagamiseks töötab Hooldekodus kokku 33 töötajat, kellest hooldus- ja abihooldustöötajaid on 19 (abihooldustöötajaid on 5). Hooldekodu personali hulka kuuluvad juhataja, hooldusjuht, kaks tegevusjuhendajat, köögitöölised ja muu abipersonal. Hooldekodu juuni kuni august töötajabelitest nähtus, et abihooldustöötajate tööd juhendab hooldustöötaja. Hooldustöötajad töötavad 24- (kella 7.00-7.00) ja 12 tunnistes (kell 19.00- 7.00 või 7.00- 19.00) vahetustes. Hooldekodul on kavandatud töökorraldus kui ühel töövahetusel on tööl neli hooldustöötajat ja teisel töövahetusel viis hooldustöötajat. Kui töövahetuses on tööl neli hooldustöötajat, siis on ühel hooldustöötajal tagada kõrvalabi keskmiselt 17 teenusesaajale ning viie hooldustöötaja puhul keskmiselt 13 teenusesaajale. ÜHteenust 69 teenusesaajale osutab kaks hooldustöötajat ööpäevaringselt ning päevasel ajal on 12-tunnises töövahetuses kaks või kolm hooldustöötajat.

Hooldekodu juhataja sõnul kontrollib ta hooldustöötaja karistatuse puudumist töötaja tööle asumisel ja kord aastas (SHS § 22 lõige 5).

3.2.5. [SHS § 22¹ lõigete 2 ja 6](#) kohaselt tuleb üldhooldusteenuse osutajal avalikustada teenuskoha maksumus ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude maksumus ühe teenusesaaja kohta.

Hooldekodu on kehtestanud neli hooldusteenuse taset (1. tase - madal hooldusvajadus – 4. tase - väga kõrge hooldusvajadus), mille maksumus jääb vahemikku 1100 – 1800 eurot. Hoolduskomponendi suuruseks on 550 eurot.

Rahandusministeeriumi koostatud hoolduskulu mudeli soovitusliku näidiskalkulaatori andmetel (2024 a.) peaks Hooldekodus hoolduspersonali kulu töötajate nimekirja alusel (19 hooldustöötajat) olema ühe teenusesaaja kohta kuus keskmiselt 604 eurot. Kalkulaatoris on hooldus- ja abihooldustöötaja töötasudena arvesse võetud meditsiinisüsteemis töötavate hooldus- ja abihooldustöötajate töötasud

3.2.6. Järelevalve menetluse algatamisel ei lähtunud Hooldekodu ÜHteenuse osutamisel [SHS § 153 punktidest 3 ja 4](#). Päästeameti ja Terviseameti hinnangud teenuse osutamise vastavuse kohta on tegevusloa kontrolliesemeks. Hooldekodule on 27.12.2019 välja antud tegevusluba SÜH000137, kuid MTR andmetel pole Hooldekodu tegevuskohas teostatud tuleohutusnõuetele vastavuse kontrolli peale 31.03.2020 a. ja tervisekaitsenõuetele vastavuse kontrolli maksimaalse isikute arvu muutumisel (vt punkti 2.2.). Hooldekodu kõrvaldas järelevalvemenetluse ajal rikkumise.

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

4.1. SKA juhib tähelepanu, et hooldus- ja abihooldustöötajaid puudutavatest muudatustest (tööle asumine, töösuhte lõpetamine) tuleb MTRi kaudu teavitada SKAd viie tööpäeva jooksul. Hooldus- ja abihooldustöötajale SHSis sätestatud nõuded on üks tegevusloa kontrolli ese, mistõttu on oluline, et nende kõikide puhul on nõuded täidetud.

4.2. Hooldekodul tuleb 01.07.2026 aastaks ([määrus nr 36 §d 3 ja 4](#)) tagada teenuse osutamise tegevuskohas vähemalt ühe hooldustöötaja kohalolek kuni 36 teenusesaaja kohta ööpäevaringselt ja lisaks vähemalt ühe hooldustöötaja või abihooldustöötaja kohalolek kuni 12 teenusesaaja kohta päevasel ajal 12 järjestikuse tunni jooksul.

(allkirjastatud digitaalselt)
Kadri Plato
järelevalve peaspetsialist